

Soproni Egyetem
Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Kar

**IPOLYHÍDVÉG ÉS DRÉGELYPALÁNK HATÁR
MENTI TELEPÜLÉSEK TÁRSADALMI
REINTEGRÁCIÓS VIZSGÁLATA**

Doktori (PhD) értekezés tézisei

Samu István

Sopron

2024

Doktori Iskola: Széchenyi István Gazdálkodás- és
Szervezéstudományok Doktori Iskola

Vezetője: Prof. Dr. Obádovics Csilla PhD

Program: Emberi erőforrások program

Témavezetők: Prof. Dr. Kulcsár László CSc,
Dr. habil. Tóth Balázs István PhD

.....

Témavezetők támogató aláírása

1. A téma ismertetése, a kutatás célkitűzés, módszere

1920 után a Kárpát-medencén belül a határok nemcsak területeket választottak szét, hanem közös történelmi és kulturális kapcsolatokat is megszakítottak. Az azonos etnikai csoportokat és egységesülési folyamatokat megszakítva, mentális területeket vágtak szét. Ugyanakkor más esetekben különböző kulturális és etnikai csoportokat erőltettek az új államok közigazgatási térképébe. Az új államhatárok megállapítása mellett az ország közigazgatási struktúrájában etnikai alapú belső mentális határok is kialakultak a társadalom térhasználatában. Ez a jelenség az emberek életét bonyolította tovább, mivel etnikai hovatartozásuk alapján különböző közigazgatási területekhez tartoztak, és ezáltal más jogi, politikai vagy társadalmi szempontok is befolyásolták életüket.

Az értekezés fókuszában az Ipoly mentén elhelyezkedő Drégelypalánk (Magyarország) és Ipolyhídvég (Szlovákia) közötti reintegrációs folyamatok elemzése áll. Az elemzés során összehasonlítjuk a két település és az általuk befolyásolt járások társadalmi szerkezetét, népességdinamikai trendjeit, demográfiai és gazdasági mintázatait, valamint a lakosok által nyújtott kérdőív válaszokat.

A vizsgálat során arra is kitérünk, hogy milyen hatások érték ezeket a határ menti közösségeket az elmúlt években. Vizsgáljuk, hogy hogyan alakultak a népesség és a gazdaság szerkezete, és ez hogyan

befolyásolja a határ két oldalán lévő közösségek reintegrációs folyamatait.

A kérdőívek eredményeinek elemzése segít megérteni, hogy a helyi lakosok hogyan látják helyzetüket, valamint milyen igényeik és elképzeléseik vannak a reintegrációs folyamatokkal kapcsolatban. A vizsgált határtérségben a reintegráció jelenlétének elemzéséhez egy kombinált kutatási megközelítést alkalmaztunk. Ebben a kutatásban számos kvalitatív és kvantitatív módszert vetettünk be, hogy átfogó és mélyreható képet kaphassunk a reintegrációs folyamatokról.

A kvalitatív rész során félig strukturált interjúkat használtunk, amelyek lehetővé tették a helyi lakosok szemszögéből való megértést. A kvantitatív részben kérdőíveket alkalmaztunk és statisztikai adatokat gyűjtöttünk, amelyek objektív képet adtak a folyamatok kvantitatív aspektusairól. Az adatok elemzéséhez faktoranalízist is alkalmaztunk, hogy pontosabban értelmezhesük az összefüggéseket és változók közötti kapcsolatokat.

A kérdőívekből származó adatok feldolgozásához az IBM SPSS 26 programot használtuk. A statisztikai adatgyűjtés szempontjából az értekezés elsősorban olyan adatbázisokra támaszkodik, mint a Szlovák Statisztikai Hivatal (Slovenský Statistický Úrad SR), az Eurostat adatai, a települések hivatalos statisztikai adatai, megyei levéltári források, járási hivatalos adatok, az önkormányzati gazdasági és szociális fejlesztési terveinek, valamint a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) és annak TEIR adatbázisa.

Az értekezés a történelmi háttérrel együtt 1920-tól, illetve a félig strukturált interjúk révén az idősebb korosztályok emlékezete alapján a 1930-as, 40-es évektől kezdődően, de a statisztikai, azaz a kvantitatív adatok és kérdőívek szempontjából kiemelten a 2000-es évek elejétől napjainkig terjedő időszakot öleli fel. Ennek elsődleges oka, hogy a határtérségi reintegrációs folyamatok a vizsgált területen ekkor kezdődtek újra, másrészt a folyamatok mérése és nyomon követése is a 2000-es évek elejétől vált lehetségessé megbízható, összehasonlítható és nyilvános statisztikai adatok alapján.

Az értekezésben fontosnak tartottuk, hogy a kulturális antropológiai és szociológiai megközelítések segítségével vizsgáljuk meg az egységes tér újbóli létrejöttének lehetőségét a mindennapi életben.

A kutatás fő problémafelvetései közé tartozik annak megvizsgálása, hogy a Kárpát-medencében, különösen a magyar-szlovák határtérségben, hogyan alakultak és alakulnak a száz évvel ezelőtt létrejött határövezetekben az elképzelt vagy valós, esetleges nem létező egységesülési folyamatok. A kutatás ezekre a kulcskérdésekre fókuszál, és célja a határok által érintett közösségek életének megértése.

Ezen problémafelvetések mentén a kutatás a következő célokat tűzte ki:

- Az egységesülési folyamatok feltárása: Hogyan próbáltak az emberek, közösségek és intézmények az évek során egyesülni, vagy alkalmazkodni a határövezetek által támasztott kihívásokhoz?
- A határövezetek társadalmi szerkezetének és gazdaságának változása: Milyen hatással voltak a határövezetek a lakosság demográfiai és gazdasági trendjeire, és milyen változások következtek be az idők során?
- Az elképzelt és valós határ menti közösségek: Milyenek az emberek elképzelései és identitása a határ mentén, és milyen hatással vannak ezek a társadalmi összetartozásra és együttműködésre?
- A határok szerepe a közösségi életben: Hogyan befolyásolták a határok az emberek mindennapi életét?
- E kérdések alapján a kutatás célja mélyreható betekintés nyújtása a határövezetek történetébe és jelenébe, valamint megértést nyújtani az ott élő emberek és közösségek élményeiről és kihívásairól a reintegráció kapcsán.

1. táblázat: Az értekezés alkérdései

K1: A vizsgált térség Martinezi határtípusa (*egyenrangú határvidék*) vajon hatással van-e az egységesülési folyamatokra?

K2: Milyen humán, társadalmi, gazdasági, kulturális és történelmi tényezők segítik a határ menti egységesülési folyamatok kialakulását Ipolyhídvégen és Drégelypalánkon?

A fő kérdések alapján a következő egységesülési dimenziókra keresem a választ alkérdések formájában a vizsgált határtérségben:

Alkérdések:

- **az egységesülés
strukturális dimenziója**

- K2/1: Vajon milyen társadalmi szerkezet jellemzi és segíti a reintegrációs folyamatokat a határral kettéválasztott térségben?

- **az egységesülés
funkcionális dimenziója**

- K2/2: Milyen a határon átnyúló közlekedési elérhetőség a vizsgált két település között?

- K2/3: Milyenek a határon átnyúló intézményi kapcsolatok?

- **az egységesülés
intézményi dimenziója**

- K2/4: Milyen a vizsgált kistérség határ menti szereplőinek hálózatosodása?

- K2/5: Az Ipoly mente határ menti térségben élő emberek nyelvi kommunikációja és identitása?

- **az egységesülés
humán dimenziója**

- K2/6: Milyen népességdinamikai trendek, demográfiai és gazdasági mintázat, illetve milyen társadalmi, személyi kapcsolatok jellemzik a határral kettéválasztott két települést, valamint a határtérség érintett két járását?

Forrás: Uszkai (2018:15) alapján a saját kutatásra átszerkesztett kiegészítésekkel (2020)

2. Hipotézisek

A kutatás kezdetén a következő hipotéziseket állítottuk fel az értekezésben:

- H1: A vizsgált térségben az egy évszázaddal ezelőtt keletkezett új politikai (állam)határok, a Haggett-féle határtípusok közül az „erőltetett határtípus” a két szomszédos határ menti térségében nem töltötte be az elválasztó funkcióját az ott élő helyi társadalmi kapcsolatokban.
- H2: A térség Martinezi határtípusaiból – a határtérségben élők interakciói alapján – az „együtműködő határvidékből” (1990 és 2004 között) 2004 után „egyenrangú határvidék” határ típusú alakulása pozitív és felerősítő hatással bír a meglévő reintegrációs folyamatokra.
- H3: A közös kulturális-történelmi múltban gyökerező családi, illetve rokoni kapcsolatok a kölcsönös bizalom megléte miatt a száz éve meglévő határok ellenére is tovább élnek baráti, gazdasági és intézményi együtműködésekben.
- H4: Az Ipoly mentén – Ipolyhídvég és Drégelypalánk között – száz éve kialakított államhatár kizárólag politikai határzónává vált és nem vált ún. „mentális határrá”, amely akadály lehet az integrációs folyamatoknak a két település között.
- H5: A két település társadalmában meglévő különbségek (akár a lakhely, az életkor, iskolai végzettség) különbségeket

mutatnak a két település integrációs folyamatainak motivációban.

- H6: A két falu lakosai különbözően viszonyulnak az emberi, személyes kapcsolattartás lehetőségeihez.
- H7: A két falu lakosainak különböző emberi kapcsolatai nem gyengítik a reintegrációs folyamatokat.
- H8: Ipolyhídvég és Drégelypalánk települések reintegrációs folyamatait – tekintve a több százéves közös történelmi, kulturális, gazdasági múltat – egységes motívumok erősítik.

3. Kutatás tartalma, indoklása

Az értekezés egyik kulcsfogalma a reintegráció, amely számos tudományterületen használatos különböző megközelítésekben. Általánosságban a reintegráció a részek (újbóli) közeledését, (ismételt) összekapcsolódását, (újfent) összeolvadását, (újra)egységesülését, illetve egy új, minőségileg magasabb rendű, hatékonyabb egység létrejöttét jelenti (Varsádi, 1987; Juhász, 1989; Kulcsár–Rostás, 1989; Kovács, 2001; Kiss, 2005; Losonc, 2005).

Az integráció fogalma keretében a térségi vagy területi integrációnak számtalan megközelítése létezik, amelyek általában a szomszédos régiók közötti (kulturális, gazdasági, személyi kapcsolatok stb.) interakciókra és az együttműködési lehetőségek feltárására vonatkoznak. Ezek a kölcsönhatások különböző területi, társadalmi, közösségi és gazdasági szinteken valósulhatnak meg.

Az értekezésben az integráció és a reintegráció fogalmát nem választottuk szét teljesen, mivel a reintegráció a vizsgált határtérségi egységesülési folyamatokban csupán annyiban különbözik az integráció fogalmától, hogy az egységesülés a vizsgált területen (újra)ismétlődő folyamatként jelenik meg.

Az Ipoly mentén a határtérség térségi integrációjának mérési összetevői lehetnek a társadalmi, intézményi, emberi kapcsolatok megléte, közös kulturális rendezvények, együttes helyi gazdasági stratégiák (ha vannak?), helyi települési önkormányzatok együttműködése, turisztikai kooperációk.

Összességében a határkutatásokban használt definíciókban közös vonás, hogy a határon átnyúló területi integrációt egy olyan regionális fogalomként határozzák meg, amely a nemzetállami határok mentén vizsgálандó jelenségekre és a különböző szereplők határon átnyúló kapcsolataira vonatkozik (Sohn, 2014). Ez a megállapítás azokra a nemzetállami határookra is vonatkozik, amelyek az elmúlt száz évben jöttek létre anélkül, hogy történelmi hátterük lett volna.

A következő fontos fogalmak az értekezésben a *határ* és *határtérség*. A határ fogalmát azért vizsgáljuk, mert az általunk vizsgált térség az 1920-as évek után tíz évtizeden át, történelmi fejlődés előzményei nélkül határzónává vált.

A határtérség értelmezése során fontos figyelembe venni a határ mögött rejlő különböző jelentéstartalmakat, és megvizsgálni, hogy a vizsgált területen hogyan alakult ki határtérség még akkor is, ha nincs

számottevő földrajzi, történelmi vagy kulturális fejlődési hátere a határok között.

Ez a megközelítés lehetővé teszi, hogy a határtérséget ne csak földrajzi határok mentén értelmezzük, hanem figyelembe vegyük azokat a láthatatlan vagy szubjektív tényezőket is, amelyek befolyásolják a terület fejlődését és az ott élők közötti kapcsolatokat. A határok nem csak fizikai akadályok, hanem pszichológiai, társadalmi és gazdasági határok is lehetnek.

4. Az eredmények összefoglalása és a tézisek ismertetése

Az eredmények összefoglalásában bemutatjuk az integrációs folyamatok emberi dimenziójával kapcsolatos megállapításokat a lehető legátfogóbb módon. A K2/6 kutatási alkérdés vonatkozásában vizsgáltuk a demográfiai trendeket, a demográfiai és gazdasági mintázatokat, valamint a határok által elválasztott közösségeket jellemző társadalmi kapcsolatokat. A kutatás járási szinten is zajlott, és két vizsgált település szintjén történt összehasonlítás.

Az eredmények megerősítették, hogy egy évszázad elteltével vannak különbségek a két határ menti kerület és település között a társadalmi szerkezet, valamint a demográfiai és gazdasági mintázatok tekintetében. A kutatás a Kárpát-medencében, különösen a magyar–szlovák határtérségben, vizsgálta a demográfiai és gazdasági mintázatokat három fő mutató alapján: öregedési index, függőségi ráta és iskolai végzettség.

A Balassagyarmati járásban egyértelműen hangsúlyosabb volt az öregedési tendencia a Nagykürtösi járáshoz képest. A függőségi ráta szintén növekedést mutatott mindkét járásban, különösen az Ipolyhídvég és Nagykürtös járásában. Az iskolai végzettség szerkezetében is megfigyelhetők változások, a középfokú és felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya nőtt, különösen a Nagykürtös járásban. A munkanélküliség és az elvándorlás is szerepet játszott a társadalmi szerkezet alakulásában. Az eredmények alapján az Ipoly mente északi része erősebben hátrányos helyzetűnek tekinthető gazdasági és demográfiai szempontból a rendszerváltozás után.

Az Ipolyhídvég és Drégelypalánk közötti különbségek is jól láthatók voltak, különösen az iskolai végzettség és a munkaerőpiac terén. Az eltérésekben a városi és falusi területek közötti különbségek is szerepet játszhatnak. Az eredmények alátámasztják, hogy a társadalom szerkezete és fejlődése összetett tényezők hatására alakul ki a határtérségben, és az elvándorlás is szerepet játszik a munkaerőpiac és az iskolai végzettség arányokban. Azonban további részletes vizsgálatokra van szükség a különbségek és összefüggések teljes megértéséhez.

Az elemzés empirikus adatokra épült, amelyek a reintegrációs és integrációs folyamatokra fókuszáltak. A kutatási alapkérdések mentén vizsgáltuk a reintegrációt, rámutatva arra, hogy a két település közötti kapcsolattartás motívumai változatosak lehetnek, és bizonyos társadalmi rétegekben akár teljesen hiányozhatnak a személyes interakciók. Az elemzés eredményei azt jelzik, hogy a reintegrációs

folyamatok valóságosak és jelentőségek a két település között, különösen a humán dimenzióban. Munkakapcsolatok, rokoni és baráti kötelékek, látogatások motívumai, valamint a problémák és előnyök egyaránt szerepet játszanak a reintegrációban.

Az indikátorok három kategóriába sorolhatók, és az elemzés alapján kimutatható összefüggés van az indikátorok és a kemény változók között. A reintegrációs folyamatokat leginkább az emberi dimenzión keresztül lehet mélyrehatóan vizsgálni, mivel a helyi lakosság közvetlenül befolyásolja ezeket a folyamatokat.

Az eredményeket témakörök szerint csoportosítottuk az értekezésben. Az első témakör a kapcsolatok, rokoni és baráti kötelékek változásait elemzi, beleértve a társadalmi kapcsolatok és a térhasználat dinamikáját. A következő témakörben a két falu előnyeit és hátrányait vetettük össze, a helyiek gondolkodásmódjának különféle aspektusait elemezve. Az empirikus adatok alapján összehasonlítottuk a helyiek nézőpontjait a falvak előnyeivel és hátrányaival kapcsolatban.

Az elemzés összegzésében kiemeltük, hogy a két település közötti eltérések kimutathatók, főként a kemény változók tekintetében. Ugyanakkor az elemzés rávilágít arra, hogy a reintegráció lehetőségként és javulásként értelmezhető a helyi lakosság számára. A helyiek határozottan bíznak a reintegráció gazdaságélénkítő hatásában és a múltbeli tapasztalataik alapján a jövőbeni fejlődést is a két település közötti együttműködésben látják. Az államhatár által létrehozott szétválasztás ellenére a társadalom nem

feledkezett meg a gazdasági egység gondolatáról, és az ott élők fontosnak tartják a korábbi kapcsolatok újjáélesztését, figyelembe véve a társadalom és a gazdaság változásait.

További tézisek a kutatási eredmények alapján:

- Az Ipoly folyón megépítendő híd kiemelt jelentőséggel bír a helyi lakosok számára, különösen a személyes kapcsolatok erősítése tekintetében.
- Az ipolyhídvégiek számára a híd gazdasági és egzisztenciális fontossággal bír.
- A múltból örökölt tendencia, amely szerint az északi oldalról a déli oldalt egzisztenciális lehetőségként tekintik, továbbra is fennáll.
- Az elemzés dokumentálja a két oldal közötti gazdasági különbségeket, amelyek még mindig megfigyelhetők.
- Az ipolyhídvégiek kiemelik az emberi kapcsolatok erősödésének lehetőségét és jelentőségét a híd megépülésével.

Hipotézisek értékelése

- H1: Az eredmények azt mutatták, hogy az Ipoly folyó által elválasztott térségekben a politikai határ nem gátolta az emberi kapcsolatok erősödését és a társadalmi kapcsolatok megerősítését.
- H2: A Martínezi határtípusok átalakulása az „egyenrangú határvidék“ típusú pozitívan hatott a reintegrációs folyamatokra,

erősítve az intézményi együttműködéseket és munkakapcsolatokat.

- H3: A múltban gyökerező családi és rokoni kapcsolatok, valamint a kölcsönös bizalom megtartása ellenére a száz éve meglévő határok nem gátolták az emberi kapcsolatok erősödését, ami továbbra is baráti, gazdasági és intézményi együttműködésekben nyilvánul meg.
- H4: Az államhatár nem vált mentális határrá, azaz nem akadályozza az integrációt, mivel az emberek továbbra is erős kapcsolatokat ápolnak egymással mindkét oldalon.
- H5: A társadalmi különbségek hatással vannak az integrációs motivációkra, és az eltérő életkörülmények és végzettség különbségeket mutatnak a két település közötti reintegrációs folyamatokban.
- H6: Az emberek különbözően viszonyulnak az emberi kapcsolattartás lehetőségeihez a két település között, ami az eltérő motivációkban és hozzáállásban mutatkozik meg.
- H7: Az eltérő emberi kapcsolatok nem gyengítik, hanem erősítik az integrációs folyamatokat mindkét településen, mivel számosféle kapcsolat megerősíti az összekötődést.
- H8: Annak ellenére, hogy az Ipolyhídvég és Drégelypalánk egykor egyesült település volt, a két település között eltérő motivációk és szándékok léteznek a reintegrációs folyamatok tekintetében, mivel a társadalmi szerkezet az évek során változott, és különböző motivációkat generál.

Újszerű tudományos eredmények

- A kutatás új eredményei rávilágítanak az emberi kapcsolatok jelentőségére az egységesülési folyamatokban, amit korábban a térségben alig vizsgáltak. Ez új perspektívát nyit a témában.
- A vizsgálatok kimutatták, hogy az emberi kapcsolatok soha nem szűntek meg, még a politikai diktatúra éveiben is fennmaradtak. Ez az eredmény az emberi kötelek tartósságát és ellenálló képességét hangsúlyozza a történelmi viharokban.
- Az adatok azt mutatják, hogy a határok eltűnésével az együttműködő határvidéki határtípus pozitívan befolyásolta a reintegrációs folyamatokat, ezzel felgyorsítva az egységesülést.
- A határtípus változása szoros összefüggést mutat az ott élők interakcióival, ami túlmutat a fizikai határok eltűnésén. Ez kiemeli az emberi tényezők döntő szerepét.
- Az eredmények rámutatnak, hogy az integrációs folyamatoknak eltérő motívumai lehetnek még azonos kulturális és történelmi örökséggel rendelkező közösségek esetén is, de ez nem akadályozza meg az integrációt.
- Újdonságként emelhető ki, hogy a határtérségi híd nemcsak funkcionális szerepet tölt be, hanem fontos emberi dimenzióval is bír az egységesülési folyamatokban.
- Az eredmények hangsúlyozzák, hogy az intézményi dimenziók önmagukban nem elegendőek az integrációhoz, szükség van az emberi és társadalmi dimenziók támogatására is. Az emberi

kapcsolatok nélkül nem valósulhat meg a határtérségek teljes körű reintegrációja.

- Bár a gazdasági és politikai változások nem feltétlenül gátolják a reintegrációt, az erős társadalmi változások, mint például a migráció, jelentős hatást gyakorolhatnak az egységesülési folyamatokra

5. Következtetések

- Az Ipoly mente határtérségében az emberi kapcsolatok jelentősebb szerepet töltenek be az egységesülési folyamatokban, mint az intézményi kapcsolatok. Ez kiemeli az emberi interakciók fontosságát a térségben.
- A közös történelmi és kulturális múlt hatása továbbra is érzékelhető a térségben, ami az interakciókban és a közös gondolkodásmódban nyilvánul meg.
- Az államhatárok által okozott szétválasztás ellenére nem alakult ki mentális szakadék; új kötelékek, munkakapcsolatok és barátságok folyamatosan kialakulnak a térségben.
- A közös térségben való gondolkodás előnyös lehet, és megelőzheti a politikai vagy állami intézmények elképzeléseit, elősegítve az egységes megközelítést.
- Az egységesülési folyamatok a két település között változatos formákat ölthetnek, de mindegyik hozzájárul a reintegráció sikeréhez.

6. Javaslatok

- A kutatást ki kell terjeszteni az egész magyar-szlovák határtérségre, sőt a Kárpát-medencére is, annak érdekében, hogy teljesebb képet kapjunk az I. világháború után kialakított mesterséges határok hatásairól és az egységesülési folyamatok relevanciájáról.
- Bővíteni kell az emberi és társadalmi vizsgálatokat több határtérségben (például magyar-román, magyar-szerb, magyar-horvát, ukrán-magyar-szlovák, magyar-osztrák) a határ menti településeken, hogy átfogóbb képet kapjunk a határok emberi dimenziójáról.
- Fokozott figyelmet kell fordítani az emberi tényezők szerepére, mint például a határtérségi települések közötti házasságkötések következményeinek és hatásainak vizsgálatára az egységesülési folyamatokban.

A dolgozat témájához kapcsolódó saját publikációk listája

1. Samu, I. (2021). Mentális határok az Ipoly mentén. *AUTONÓMIA & TÁRSADALOM*, 1(1), pp. 84-106.
2. Kulcsár, L. és Samu, I. (2020). Összenő, ami összetartozik. A társadalmi és gazdasági kapcsolatok rekonstrukciója két Ipoly menti faluban a folyó szemközti oldalán. In: Berghauer, S. et al. (szerk.): Társadalomföldrajzi folyamatok Kelet-Közép-Európában: problémák, tendenciák, irányzatok. Ungvár, Ukrajna: RIK-U Kiadó, pp. 355-364.
3. Samu, I. és Kulcsár, L. (2020). A véget nem érő történet – A társadalmi és gazdasági kapcsolatok rekonstrukciója két Ipoly menti faluban a folyó szemközti oldalán. In: Péti, M., Schwarcz, G. és Ress, B. (szerk.): Multidiszciplináris tanulmánykötet a Kárpát-medence és magyarságának egyes társadalmi, gazdasági, környezeti jelenségeiről és kihívásairól. Budapest, Magyarország: Nemzetstratégiai Kutatóintézet, pp. 165-172.
4. Samu, I. és Kulcsár, L. (2019). The Process of Re-joining: Reconstruction of Social and Economic Relations between Two Hungarian Villages on Both Sides of the Ipoly River. *GAZDASÁG ÉS TÁRSADALOM*, 12(4), pp. 114-125.

5. Samu, I. (2019). Csallóköz kistérségeinek egyenlőtlenségei. In: Bruder, E. és Obádovics, Cs. (szerk.): Változó társadalom, változó gazdaság = Changing society, changing economy. Budapest, Magyarország: Scolar Kiadó, pp. 99-109.
6. Samu, I. és Kulcsár, L. (2018). Összenő, ami összetartozik a társadalmi és gazdasági kapcsolatok rekonstrukciója két Ipoly menti faluban a folyó két oldalán. *PRO SCIENTIA RURALIS*, 3(3-4), pp. 7-16.
7. Samu, I. (2018). Csallóközi kistérségek regionális egyenlőtlenségei. In: Resperger, R. (szerk.): DEMOGRÁFIAI VÁLTOZÁSOK, VÁLTOZÓ GAZDASÁGI KIHÍVÁSOK Nemzetközi Tudományos Konferencia. Sopron, Magyarország: Soproni Egyetem Kiadó, pp. 52-66.
8. Samu, I. (2017). Kulcsár László: A vidékfejlesztés elméleti megközelítése: regionális és kulturális összefüggések. *FÓRUM TÁRSADALOMTUDOMÁNYI SZEMLE: A SZLOVÁKIAI MAGYAR TUDOMÁNYOS MŰHELYEK FOLYÓIRATA*, 21(3), pp. 175-176.
9. Samu, I. (2017). Ipolyhídvég - Drégelypalánk, mint a kettészabdalt Ipoly mente típusú két szomszédos településének területi töke kutatása és összehasonlítása 1920 előtt és közvetlen utána. In:

Resperger, R. (szerk.) Geopolitikai stratégiák Közép-Európában : Nemzetközi tudományos konferencia. Sopron, Magyarország: Soproni Egyetem Kiadó, p. 64.

10. Samu, I. (2016). Az Ipoly menti típusú társadalmi történéseinek, folyamatainak a gazdaságra gyakorolt hatása. In: Duray, M., Kulcsár, L. és Szász, J. (szerk.) Együttműködési lehetőségek a Kárpátok térségben. Budapest, Magyarország: Nemzetstratégiai Kutatóintézet, pp. 99-109.
11. Samu, I. (2015). The effects of the synergy of karva and lábatlan on local society and regional economic processes. In: Székely, C. & Kulcsár, L. (eds.) Structural Challenges – Real Economic Cycles: Innovative opportunities in the real and virtual worlds. Sopron, Hungary: West Hungarian University, p. n/a.
12. Samu, I. (2014). Az Ipoly-menti típusú társadalmi történéseinek, folyamatainak a gazdaságra gyakorolt hatása közvetlen a rendszerváltozás „előnapjaitól” napjainkig. In: Székely, C. (ed.): Macroeconomic Decisions – Network Synergies. Sopron, Hungary: West Hungarian University (NYME), pp. 469-481